

Maya Dergisi'nin bu sayısı için Amerikan seçimleri ertesinde Irak konusunda tetiklenen son gelişmeler ile bunun Türkiye'ye olabilecek çok önemli yansımaları konusunu ve bu bağlamda Türkiye'de bazı kesimlerin kuzey Irak merkezli yakın ve

hayati tehdit ve tehlikeleri bir kenara bırakarak bizce kasıtlı olarak nükleer bir İran'ın Orta Doğu'da yarattığı tehdide dikkatleri çekme çabalarını yazmayı düşünüyordum.

Gerçekten, Amerikan seçimleri Başkan Bush'un Irak siyasetlerinin kamu oyu tarafından desteklenmediğini bu defa resmen ortaya koymuş bulunmaktadır.

Seçimleri kazanan Demokratlar, seçimler sırasındaki vaatleri doğrultusunda Bush idaresini ve bu konuda onunla beraber hareket eden ve kamu oylarını bir kenara itmiş bulunan Cumhuriyetçileri hırpalayarak önümüzdeki Başkanlık seçimleri için alt yapı çalışmalarına başlamış bulunmaktadır.

Irak'tan asker çekilmesini ortaya koymuş ve fakat çekilecek askerlerin nerede ve hangi görevlerle yeniden konuşlandırılması gündemde tutulmaktadır. Başkan Bush ise bu çabaları boşa çıkarma gayretine düşmüştür. Kabile reislerini Beyaz sarayda ağırladığı yetmiyormuş gibi bu defa işi şii ve sunni liderlere taşırılmış, kendisine tutunacak dal aramaktadır.

Ortalıkta uçuşan ihtimallerin hiç biri ise görüldüğü kadar Türkiye'nin yüzünü güldürecek cins-ten şeyler değildir. Türkiye bakımından bizim en-dişelerimiz bu noktalarda bulunmaktadır.

Bu gelişmelere koşut olarak ve sertleşerek gelişen Türkiye'nin Avrupa Birliği katılım müzakerekerine ilişkin karşılıklı tutumları ise doğrusu, bu filmi daha önceleri de birkaç defa görmüş olmanın, rahatlığı değilde bıkkınlığı ve hatta sıkıntısı içinde aslında hiç de heyecanla izlemiyordum.

Nitekim, 2002 ve 2004 fiyaskolarını, zafer telakki olunan fakat aslında rezaletin daniskasını teşkil eden 2005 Ekimindeki müzakerelere başlama koşullarını ve bunların hepsinin havai fişek gösterileriyle kutlanarak diplomatik zafer ilanını görmüş bulunuyorduk.

Diplomatik zaferlerimize (!) bu defa da ne yapıp yaparak bir yenisini katacağımızdan emin olarak

Düşündürücü ve Üzücü Gelişmeler

**DİPLOMAT
GÖZÜ İLE**

TUNCER TOPUR
(E.Büyükelçi)

seyrediyorduk . Nitekim Hükümetin önce, müzakerre tarihi alabilmek için hava ve deniz limanlarını Rumlara açmayı taahhüt ettiğini, sonra deklarasyonla bunun arkasından dolaşmaya kalkıştığını ve yapılan deklarasyonun yok sayılarak papara yedikten sonra hepsini kabûllendiğini ancak aynı çaba ile Sayın Gül'ün bu defa da iftihar ettiği 24 Ocak 2006 Kıbrıs açılımının getirildiğini biliyoruz. Doğrusu bir yandan merak da etmiyorduk.

Söz konusu Kıbrıs açılımı aslında limanlarımızın rum ticaretine açılması için önemli koşullar getirmektedir. Ancak taraflar arasındaki ortam ve Türkiye'nin AB karşısındaki her tavize açık tutumu bu koşulların dikkate alınmasına kesinlikle uygun olmadığından, sel gitmiş kum kalmıştır.

İşte limanlar konusunda Rumları ve AB'yi tetikleyen, Türkiye'nin limanları açabileceğine dair kanaatlerin doğması, üstündeki baskıların artması noktası burası olmuştur.

Kaldı ki o açılım kanaatimizce Türkiye'nin kendisine, AB tarafından biçilen ve kendi eliyle giydiği **"dar ceket"** içerisinde hareket kabiliyeti araması girişiminden başka birşey değildir.

**

AB Genel İşler Konseyi, Komisyonun tavsiyesine uymuş ve Türkiye'ye yaptırım uygulama kararı alarak 8 dalda görüşmeleri ertelemiştir. Türkiye'nin Rumlara limanlarını açması hususunda ise bir miat belirlememiştir. Belli ki Hükümetten gelecek yıl yapılacak seçimlerden evvel daha fazlasını koparamayacağını görmüş işi sonraya bırakmıştır. Bundan sonra AB'dan gelecek adımlar bıraktıkları yerden devamla asker çekme talebi olacaktır.

Her ne kadar sayın Gül izledikleri siyasetlere yapılan tenkitleri cevaplarken Kıbrıs'tan bir asker çek-mediklerin, bir karış toprak vermediklerini ileri sür-se de bunu kendi becerilerine değil Papadopoulos'a borçludurlar.

Nitekim Olli Rhen 27 Kasım'da Helsinli Üniversitesinde yaptığı konuşmada, Birleşmiş Milletler

gözetimi altında kapsamlı bir çözüme varılmasında Avrupa'nın çıkarının kırk yıldır Avrupa topraklarında olan bir çatışmanın sona ermesi şeklinde belirlemekte ve (Ada'daki) bölünmenin AB tarafından kabul edilemezliğinin altını bir defa daha çizmektedir.

Belki daha da ilginç olanı, daha önce de Fin Dışişleri Bakanının (22 Kasım açıklamasından) , BM Genel Sekreter Yardımcısı Gambari'nin 16 Kasım'da Ada'daki iki toplumun teknik komiteler ve uzman çalışma grupları halinde görüşmelere başlanması yolundaki çağırısına, Rum ve Türk toplumlarının olumlu yanıt vermiş bulduklarını belirtmiş olmasıdır. Bu defaki Genel İşler Konseyi kararından sonra bu konudaki gelişmeler, AB ve BMGS'ği arasında bu gibi hallerde hep sıkı bir koordinasyon olduğu daha öneleri hep görüldüğünden muhakkak ki çok ilginç olacaktır.

**

Sonuçta varılan noktada, Türkiye artık Kıbrıs davasında katlanılamayacak noktalara gelmiş bulunmaktadır. Diğer yandan yine varılan noktada Hükûmetin, ise diplomatik çalım ve atılımlar ile şişinerek ve AB tarafından gelen kolaylaştırıcı adımlarla aslında önündeki iki seçimin olaysız geçirilmesini hesapladığı açıktır.

Tüm bu manzara içinde, Hükûmetin geleceğe dönük niyetlerine ışık tutuyor olması bakımından üzerinde durulması gereken diğer çok bir önemli konu ise Sayın Cumhurbaşkanımızın ve Sayın Genelkurmay Başkanımızın Kıbrıs üzerinde Hükûmetin karşı tarafla sürdürdüğü pazarlıklardan haberdar olmadıkları, durumu basın-yayın kuruluşlarından öğrendikleri noktasıdır.

Sayın Genelkurmay Başkanımız ayrıca içerik olarak yapılanın temel Kıbrıs siyasetlerine uymadığını söylemekle işin ayrıca şekilden ibaret olmadığını da ortaya koymuştur; ki bu konuda hizmet vermiş, katkı yapmış kimselerden biri olarak kendilerine kesinlikle katılmaktayım.

Bunlara cevap Önce Sayın Başbakan'dan gelmiş ve AB Başkanlığıyla yürüttükleri sözlü görüşmeler için de Çankaya'yı mı soracağız ve yahut da ilgili bazı kuruluşlara mı soracağız buyurdıkları, ayrıca Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti'nin başında olanların herhalde şu ana kadar oluşmuş olan altyapı ile ilgili olarak bazı birikimi bulunduğu, bazı bilgileri var dediği de basından yer almıştır. Kendilerinin 2004 yılında da Kıbrıs konusunda MGK'dan bir yetki alıp sonra da başka taahhütlere giriştiği, Sayın Cumhurbaşkanımızın Harp Akade-

milerinde yaptığı koşmadan bunlardan ancak Kofi Annan'ın mektubu ile haberdar olduğunu belirttiği bilinmektedir. Sayın Gül de o münasebetle saygıya aşan bir ataklık ve yanlış bir demokratik parlamentar sistem anlayışı içerisinde, nihai karar siyasi iktidarındır anlayışını sergilemiştir.

Hükûmet ondan sonra da görüşmeler yaparken defaatle Türkiye Cumhuriyetinin hayati milli çıkarları arasında olan Kıbrıs ahdi haklarını sorgulamasına bunları yetkinin asıl sahibi olan TBMM'den kaçırmıştır. 2002 yılından beri sürüp gelen uygulamalara bakılacak olunursa söz konusu tutumların birikimle filan değil devlet adabı ve tecrübesi ile ilgisi bulunduğu ortaya çıkacaktır.

Fakat bana asıl üzüntü veren husus, Sayın Gül'ün Bakanlık bürokrasisinin arkasına saklanarak Sayın Cumhurbaşkanımıza ve Sayın Genelkurmay Başkanımıza laf yetiştirmesidir. Söyleyecek bir şeyi varsa, o kurumun sorumlusu olarak çıkıp kendisinin söylemesi gerekirken, yapılacak birşey varsa onu kendisinin yapması gerekirken gazete sütunlarında Dışişleri kadrolarını konu haline getirmektedir. Bu tutum da aslında yeni değildir. Örneğin Sayın Dektaş'a Dışişleri memurlarına ultimatomektubu tebliğ ettirdiğini ve kalp ameliyatından çıkar çıkmaz da kendisine Kıbrıs'ın kaybedildiğinin söylediğini hatırlıyoruz.

Biz bu gelişme içindeki üzülecek hususun daha çok Dışişleri kadrolarının bu şekilde yıpratılma yoluna sürülmüş olmasında görmekteyiz. Değerli camiamız ve arkadaşlarımız bunu kesinlikle hak etmemektedirler.

Su akar yolunu bulur; O Mümtaz Kurum şerefli yerini koruyacaktır.